

Nagydíjas tenyésztők, szervezetek

A 28. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon bemutatott állatfajok fajtáinak bírálata során 6 nagydíjat osztott ki a szakmai zsűri. A Magyar Állattenyésztők Szövetsége pedig minden évben elismerésben részesíti a kiállításon legszínvonalasabban bemutakozó tenyésztő szervezetet, illetve itt adják át a kiállításon legeredményesebben szereplő kiállítónak a MÁSZ összevont tenyésztési nagydíját. Utóbbit idén az a Fekete József kapta, aki elnyerte a kiállítás sertés-tenyésztési nagydíját is. Összeállításunkban a nagydíjasokat és az elismert tenyésztő szervezet képviselőjét szólaltatjuk meg.

TAROLTAK A MAGYARTARKÁSOK

A kiállítás történetében először vitte el a bemutatott húshasznú fajtagyőztes tenyészállatok összevetése alapján a tenyésztési nagydíjat a fajtagyőztes húshasznú tenyészállatok elől egy magyartarka. A Derecske Petőfi Mg. Kft. 1369-es katalógusszámú Lulu nevű ikerborjas magyartarka tehene mindenkit maga mögé utasított. Lapunk kérdésére Békési Imre, a cég ügyvezetője elmondta, hogy bár a kft.-n belül a legkisebb árbevételű ágazat a húsmarháé, ennek ellenére 1973 óta tenyészbika-előállító tenyésztet az övék, magyartarka állományuk pedig 350 anyatehenet számlál. „Adottságainknak, legelőviszonyainknak ez a fajta felel meg legjobban” – hangsúlyozta a szakember, hogy ugyan van 60-70 charolais húsmarhájuk is, de azt 205 napos választási tömegben legalább 20 kilóval megveri a magyartarka. „Ez nem azt jelenti, hogy jobb, mint a charolais, de a mi adottságaink között jobban teljesít” – tette hozzá a szakember. A magyartarkának több a teje, a borjúnak pedig ahhoz, hogy növekedni tudjon, az kell. „Ha egy majd' 9 mázsás tehén 8 hónap alatt tud felnevelni két, egyenként több, mint 4 mázsás borjút, az magáért beszél” – tette hozzá. Hogy ígéretes állatról van szó, az már az előző, a két évvel ezelőtti kiállításon kiderült, akkor, vemhes üsző kategóriában – első nekifutásra – holtversenyben az első-második helyen végzett egy limousin anyatehennel. Ez utóbbi is itt volt az idén, a három francia bíróból kettő végül mégis a magyartarkára szavazott, így Lulu mondhatni meggyőző fölényrel nyert.

A szelekciós munkáról szólva Békési Imre elmondta, hogy bár a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete is elkezdte a genomikai tenyészértékbecslést, Lulut még hagyományos módszerrel, hosszú évek tapasztalataira támaszkodva, „szemre” választották ki tenyésztésre, ahogy azt is ránézésre állapítják meg, melyik állat vihető kiállításra. A showbírálókon ugyanis egy állat adott pillanatban nyújtott legjobb formáját ismerik el. Szelekciós munkájuk

sikerét bizonyítja az is, hogy az idén már több tenyészállatot adtak el külföldre, mint idehaza.

Az idén magyartarkásokhoz került a MÁSZ legszínvonalasabban bemutakozó tenyésztő szervezetnek járó díja is, azt a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete kapta kiemelkedő minőségű tenyészállatainak bemutatásáért. Dr. Füller Imre ügyvezető igazgató is büszkén beszélt a nagydíjas anyatehénről, az egyesületben folyó tenyésztői munkáról. Mint elmondta, ennek további lendületet adhat, hogy az egyesületük is megkezdte a genomikai tenyészértékbecslést, eddig több, mint 10 ezer szörmintát gyűjtöttek be, és 6500 genomikai te-

nyészértéket kaptak vissza arra a törékeny magyartarka állományra, melynek nagyon kicsi az aktív populációja. A korábbi mélyrepülést azonban most felívelő szakasz követheti: míg 2010-ben körülbelül 41 ezret számlált az összes törzskönyvezett – fő- és melléktörzskönyvbe sorolt – állat, számuk ma már eléri a 92 ezret.

Mint ismert, elsősorban kettős-, illetve húshasznosítású szarvasmarhaként ismerjük a magyartarkát. A szakemberek most, a már ismert genomikai tenyészértékek alapján, 10 évre visszamenőleg vizsgálták a tehének teljesítményét. Az eddigi adatok alapján a fajtaról elmondható, hogy tejtermelése évente emelkedik, miközben az izmoltság – a hús-tenyészérték – nem csökken. Úgy sikerült tehát megtartani a kettős jelleget, hogy a növekvő tejtermelés mellett is megmaradt a fajta kiváló hústermelő képessége. Népszerűségét azonban nemcsak ennek, hanem annak is köszönheti, hogy nyugodt, nagy a tűrőképessége, és a száraz, meleg időszakokat is jobban viseli, mint a túltenyésztett fajták. Ide született – mondta Füller Imre.

HOLSTEIN-FRÍZ

Sorolni is nehéz: Baba a kiállítás kategóriadíjas és legszebb tőgyű tehene, intermedier champion díjasa, grand champion tenyészállata. Nem véletlen, hogy a csapatverseny győztes tenyészete a deszki Agronómia Kft. lett. A törzstenyésztő Korhammer János elmondta, évről évre kiélezett verseny folyik a holstein-fríz tenyészetek között. Bár családját 1948-ban Németországba telepítették, közel húsz éve visszajött Magyarországra. Élete összefonódott a holstein-fríz szarvasmarhával, már Németországban is ezzel a fajtával foglalkozott, nem is tud mást elképzelni az életében. Sokszor járt tanulmányúton →

28. ALFÖLDI ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS MEZŐGAZDA NAPOK

→ az USA-ban, Kanadában, és igyekezett az ott tapasztaltakat nálunk meghonosítani. Ha – véleménye szerint – ez nem is mindig sikerült, a díjak magukért beszélnek. Bár Baba különleges tehén, korábban is kerültek ki a kezei alól díjazott egyedek, és maradt még tartalék Deszken. Babán kívül Banán a VIII. kategória és Piros a IX. és X. kategória első helyezését szerezte meg.

SZERENCÉS PIACI HELYZETBEN A JUH

Az uszódi *Holló Mátyás* a Farmer Expóhoz hasonlóan Hódmezővásárhelyen is több díjat begyűjtött: 2 első díjat kapott, egyet berrichon du cher jerke tenyészkosáért és egyet berrichon du cher anyacsoportjáért, ile de france jerke növendékkos csoportja pedig harmadik lett. A kiállítás nagydíját is kiérdemelte ile de france, berrichon du cher és magyar merinó tenyészállataiért.

„Mindig is azt vallottam, hogy kitartó és tudatos tenyésztői munkával eredményes lehet a juhászat. Ez mind kiállítási, mind tenyésztési eredményekben megmutatkozik, és ezért nagyon szerencsés embernek tartom magam. Tudatosság, elhivatottság és sok munka” – *Holló Mátyás* szerint ezekre van szükség a jó tenyésztési eredmények eléréséhez. Az uszódi tenyésztőről tudni kell, soha nem foglalkozott mással, mint juhtenyésztéssel, és elhivatottságát mutatja, hogy gyakorlatilag nincs szabadideje, vagy csak akkor engedélyez magának, amikor úgy látja, tényleg mindennel végzett: az állatok, a nyilvántartás és a papírmunka is rendben van.

A magyar juhászat teljesítményét, a tenyésztői munkát magas színvonalúnak tartja, amihez most egy szerencsés piaci helyzet is társul. „Európában óriási a

húshiány, amit ki kellene használnunk, mert keresik a vágóállatokat Németországban, Ausztriában, Olaszországban, sőt, még Romániába is szállítanak a magyarországi kereskedők vágott testeket” – osztotta meg gondolatait *Holló Mátyás*.

ÉLVONALBELI TOJÓHIBRIDEK

A kiállítás baromfitenyésztési nagydíját, annak elismeréseként, hogy a hazai tenyésztést, a genetikai fejlesztőmunka eredményét kiváló genotípusok sorával mutatta be, a Bábolna Tetra Kft. kapta.

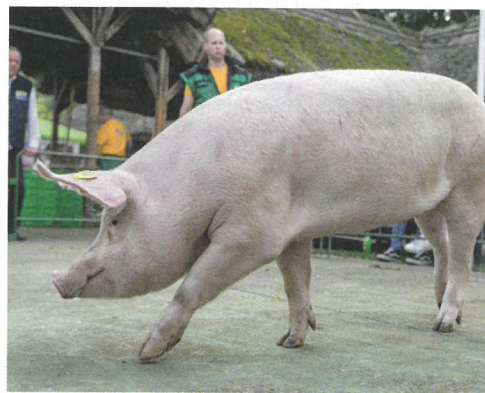
„A nagydíj annak a hosszú tenyésztői munkának az eredménye, ami a két tulajdonosunknak, *Búza Györgynek* és *Budai Zoltánnak* köszönhető legfőképpen és a hozzájuk tartozó szakmai stábnak, úgy a genetikusoknak, mint a kereskedőknek. Lassan 45–50 éve vannak a baromfitenyésztésben.” – nyilatkozta lapunknak *Szeremlei Zsolt* kereskedelmi vezető. Mint emlékeztetett, a Bábolna Tetra baromfi magyar tenyésztésű, a társaság pedig a világon létező négy tenyésztő szervezet egyike. A cég több évtizede biztosítja a kiváló genetikai háttérrel rendelkező tojóhibrideket a különböző piacok számára. Minden piacra és technológiára rendelkeznek termékkel, valamint hatékony szaktanácsadási tevékenységet folytatnak több mint 50 országban, ami már önmagában a minőség bizonyítéka. A rendelkezésükre álló, figyelemre méltó szelekciós bázis, tenyésztési anyag és tesztkapacitás, a legkorszerűbb genetikai kutatások, továbbá vevőiknek a világ minden részéről érkező visszajelzései biztosítják, hogy minden piacra az ideális hibridet tudják szállítani. Szülőpárjaik végtermék tyúk-

jaik ellenállóképessége, életképessége, teljesítménye, a tojáshéj minősége kiváló. „Mindenképpen ajánlom tehát a bábolnai brojler tojóhibrideket, hisz élvonalbeliek, ráadásul hazai tenyésztésből származnak” – mondta *Szeremlei Zsolt*, hozzátéve, hogy aki tőlük vásárol, biztos lehet a jó minőségben, a magas termelési szintben, ami jó hatással lehet az adott gazdaság versenyképességére is.”

NEHÉZ HELYZETBEN IS NAGYDÍJ

A kiállítás sertésitenyésztési nagydíját *Fekete József* gyanógeregyei tenyésztő nyerte magyar lapály kansüldőjével. Nem ez volt

az egyetlen elismerés, amit bezsebelt, első díjat nyert magyar lapály kocasüldő csoportjával és pietrain x duroc kansüldőjével, továbbá második és harmadik díjat nyert egy-egy pietrain x hampshire kansüldőjével.

„Folyamatosan részt veszünk kiállításon, egymás után ez a negyedik nagydíjunk” – mondta el a díjátadó után *Fekete József*. Véleménye szerint a kitartó munka, a családi összefogás az a „titok” aminek az eredményeiket köszönhetik. Az egész család, a gyerekektől a feleségig mindenki kiveszi a részét a munkából, ahogy fogalmaz: „nincs megalkuvás, keményen teszszük, amit kell. A lényeg a kitartás – emiatt jönnek folyamatosan az eredmények”. Természetesen a kitartás mellett szakmai tudásra is szükség van, kell a tenyésztő, a gazda szeme, kell a jó szelekciós bázis és az egyesület munkatársainak segítségével is, hangsúlyozta *Fekete József*, aki ezért itt és ekkor köszöntö meg mindenkinek, aki bármilyen módon segítette a munkáját, mert mint mondta, egyebek mellett az ő érdemük is a folyamatosan érkező eredmények.

A jelenlegi, a számos tartást nehezítő helyzetről szólva azt is elmondta, hogy kü-

lönösen az ASP miatt vannak gondban. „A betegség miatt két nagyon fontos partnerországba, Ukrajnába és Szerbiába, ahová egyébként korábban sok tenyészállatot értékesítettünk, most nem szállíthatunk. A nagyon gyenge sertésár miatt pedig számos kis- és közepes gazdálkodó hagy fel a termeléssel, csökkenti vagy minimalizálja a sertésállományát azért, hogy gazdaságosan tudja tartani az állatokat.”

JÓT JÓL BEMUTATVA

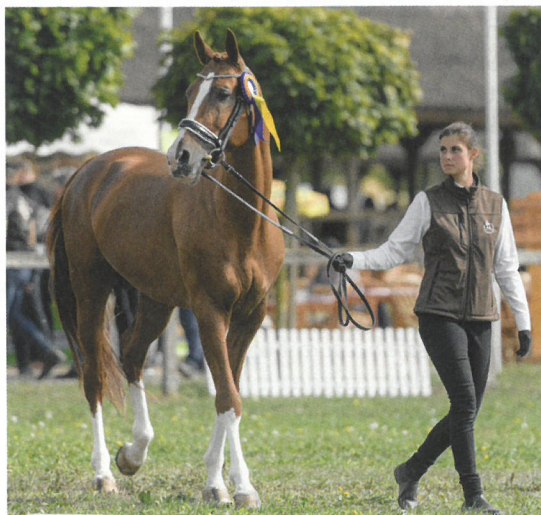
Ahogy az várható volt, a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. számos díjat nyert az idei kiemelt lófajtában, a gidránban. A mének II. osztály kategória első helyezettje a 6029 Gidran XXVII-43 „Kartel” sárga színű gidrán tenyészmén lett, amelynek tenyésztője az Állami Ménesgazdaság, Szilvásvárad, tulajdonosa és kiállítója pedig a mezőhegyesi ménesbirtok. A gidrán fajtájú kancák I. osztály kategóriában Deva Gidran I-25 „Kövirózsa” sárga színű gidrán fajtájú kanca végzett az élen, tenyésztője az Állami Ménesgazdaság, Szilvásvárad, tulajdonosa és kiállítója a mezőhegyesi ménesbirtok. Ezekon kívül egy mén és egy kanca második díjas lett.

A ménesbirtok mindkét olyan fajta tenyésztésében jeleskedik, amelyek génmegőrzését végzi, vagyis a nóniuszaik is kiválóan szerepeltek. A Nonius fajtájú kanca kategória első helyezettje a Nonius XIV-2 „Cérna” nevű, nyári fekete színű nóniusz kanca lett, tenyésztője a Mezőhegyesi Állami Ménes Lótenyésztő és Értékesítő Kft., tulajdonosa és kiállítója pedig a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. Ez a kanca kapta a lótenyésztés nagydíját is, az érte járó elismerést *Bardóczky Veronika*, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. lótenyésztési csoportvezetője vette át.

A szakember lapunknak elmondta, hogy a ménesbirtok tenyésztési programjában fontosak az alföldi állattenyésztési napokhoz hasonló kiállítások. „Az állományunkat ilyenkor tudjuk bemutatni. A legjobb egyedeket hozzuk el, idén például hét gidránt és egy nóniusz ötösfogatot, amiből három lovat fel is vezettünk a bírálaton, az értékelés jó visszajelzés a tenyésztés számára.

Arra a kérdésre, hogy miben különbözik a mezőhegyesi nóniusz a többitől, a szakember a lehetőségeiket említette.

Mint mondta, ebben a tekintetben kiemelkednek a mezőnyből, ők ugyanis négyesfogatban versenyeznek. A nagydíjas kanca jövőre például utánpótlás lesz a négyesfogatban, illetve fiatal kategóriában fog versenyezni. Fontos tehát, hogy ezek a lovak versenyezzenek, elsősorban fogatsportban, de díjlovaglásban is kipróbálásra kerüljenek. Véleménye szerint ez az, amivel többek a legtöbb kis tenyésztőnél. Ennek ellenére nem zárt ménesként működnek. Sokszor helyeznek ki vagy vizsgáztatnak fedezőméneket, amelyeket később „piacra bocsátanak”, illetve szaporítóanyagot is értékesítenek, ezzel is támogatva a kisebb tenyésztőket. Emellett azt sem titkolják, hogy ők milyen elvek mentén végzik a tenyésztői munkát.

A szakember szerint az is fontos, hogy ne csak jó legyen az, amit bemutatnak, hanem jól is mutassák be. Hódmezővásárhelyre pedig úgy a nóniusz, mint a gidrán esetében nemcsak hogy jó egyedeket hoztak, de – a visszajelzések alapján – kiemelkedő színvonalon mutatták be őket. „Mi ebben is példát szeretnénk mutatni a kisebb tenyésztőknek.” – mondta végül *Bardóczky Veronika*.

EGY HÓNAPOS FELKÉSZÍTÉS

Nem mehetünk el amellett sem, hogy a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. több díjnyertes te-

nyészállatot is felvezetett Hódmezővásárhelyen. Közülük Fonzi számos díjat begyűjtött: második helyezést ért el a HF tehén VII. kategóriában, és ő lett a kiállítás Intermediate Reserve Champion és Reserve Grand Champion tenyészállata is. A szalagon és a dicsőségen kívül a ménesbirtok a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének különdíjaként 500 ezer forint pénzjutalmat, illetve az Interbos Kft. különdíjaként 15 adag, az ALLEGANY nevű bikától származó 140 ezer forint értékű spermát is hazavihetett. *Czakó Tibor*, a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. szarvasmarhatelep-vezetője lapunknak elmondta, hogy a sikerhez sokat kell az állatok között lenni, sokat kell forgatni a mesterséges termékenyítő állomás bikaparkját bemutató anyagokat, és nagyon jó küllemi bírálónak is kell lenni. Ha ugyanis egy állat jó küllemű, jók a lábai, jó a tőgye, akkor sokáig marad termelésben, és akkor vihető kiállításra is. Ebben, az ilyen egyedek kiválasztásában szerencsére nagyon sok segítséget kapnak mind a szaporítóanyag-forgalmazótól, mind a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesületének küllemi bírálótól.

A kiállításra készülve a kiválasztott egyedeket már egy hónappal az esemény előtt kiemelik a megszokott környezetéből, és a felkészítők kezébe kerül. Bár ez némi stresszel jár, az állat gyorsan alkalmazkodik az új helyzethez, és a termelése is hamar visszaáll. A felkészítés ideje alatt ugyanis nemcsak az állat helye, hanem a fejés módja is változik, a robotos istállóból az elkülönítőbe kerül. A takarmányozás és a gondoskodás viszont ugyanaz, mint a megszokott környezetében. „Vagy talán még több is, mert őt ilyenkor többet simogatják.” – tudtuk meg a felkészítés részleteit *Czakó Tibortól*.